

တချူးတတ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ တက်ကွဲးနီဉ်အတက်ကွဲးရဲဉ်တဖဉ်

လၢပုၤဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ်အဂီၢ် -

တက်သံကွဲးလၢလၢာ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကမၤစၢၤပုၤလၢပကဆုတံဉ်ဘဉ်ယး မ့ၢ်တက်ဂ့ၢ်တက်ကျီၤ အိဉ်တမံၤမံၤလၢ နတကြးဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢတနံၤအံၤအဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. **နမ့ၢ်စိးဆၢ “မ့ၢ်” လၢတၢ်သံကွဲးတဖျၢဉ် ဖုဉ်ဖုဉ်န့ဉ်, အခီပညီတမ့ၢ်လၢ နတကြးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဘၢဉ်.** တၢ်အံၤ အခီပညီမ့ၢ်ထဲဒဉ်လၢ တၢ်ကသံကွဲး အါထီဉ်န့ၤ တၢ်သံကွဲးန့ဉ်လီၤ. နမ့ၢ်တနံၤပၢၢ်တၢ်သံကွဲးလီၤတၢ်လီၤဆဲးဘဉ်န့ဉ်, ဝံသးစူၤ သံကွဲးန့ဉ်ချ့ပုၤ ကွဲးထွဲတၢ်ဖိ လၢကတဲနံၤပၢၢ်န့ၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

	မ့ၢ်	တမ့ၢ်ဘဉ်	တသ့ဉ်ညါဘဉ်
1. တနံၤအံၤနဆိးကုၤစါ.	☐	☐	☐
2. နဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ တဘျီဘျီစါ. <ul style="list-style-type: none"> နမ့ၢ်ဆဲးဘဉ်န့ဉ်, နဆဲးဘဉ်ကသံဉ်ဒီသဒါ ဖဲလဲဉ်တခါလဲဉ်. <ul style="list-style-type: none"> ☐ Pfizer ☐ Moderna ☐ Janssen (Johnson & Johnson) ☐ ကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤ မ့ၢ်နဟံးစိာ် တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ အတက်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါခါ. (ဟံးစိာ် တဟံးစိာ်ဘဉ်) 	☐	☐	☐
3. မ့ၢ်တဒီးန့ဉ်ဘဉ် သ့ဉ်တၢ်တဘဉ်ဘျီဘျီဘဉ်ဒါတဘျီဘျီစါ - (တၢ်အံၤကပုဉ်ပုဉ်ဒီး သ့ဉ်တၢ်တဘဉ်ဘျီဘျီဘဉ်ဒါဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် (အဒိ - တၢ်ဒိဘဉ်လၢကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤ) လၢအလိဉ်ဘဉ်ဝဲ တၢ်ကူစါယါဘျီပုဉ်ဒီး အပံၤန့ဉ်ဖု န) မ့တမ့ၢ် အပံၤဖဲ (န) (EpiPen®) မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်သးလၢ နဘဉ်လဲၤထီဉ်တၢ်ဆါဟံးန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကပုဉ်ပုဉ်စါကီးဒီး ကသံဉ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် လၢအဒူးကဲထီဉ် တၢ်လိာ်သး တၢ်ဒီးထီဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကသါအတက်ကီတခါ ယုာ်ဒီးတၢ်သါယီယံးန့ဉ်လီၤ. <ul style="list-style-type: none"> COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအတက်ကျီတဖဉ် ပုဉ်ပုဉ်ဒီး ဂံၢ်သဟီဉ်လၢလၢာ်တခါလၢလၢန့ဉ်လီၤ - <ul style="list-style-type: none"> Polyethylene glycol (PEG), လၢတၢ်ထီဉ်န့ၤအံၤဖဲ ကသံဉ်ကသီတနီၤအပူၤ ဒ်အမ့ၢ် ကသံဉ်လူ, တၢ်ကတဲၤကတီၤလၢ တၢ်ဒိကွဲးပုၤပုၤလၢခဲမရၢ အတၢ်သမံသမိး မၤကွဲး Polysorbate, လၢတၢ်ထီဉ်န့ၤအံၤဖဲ ကသံဉ်ဒီသဒါတနီၤအပူၤ, ကသံဉ်ဖျၢဉ်လၢ ဘဉ်တၢ်ကးဘၢယာ်အံၤလၢ တၢ်ဘဉ်ဘူဖိတဖဉ် ဒီး ကသံဉ်စတဲးရွဲးလၢတၢ်ဆဲး လၢသ့ဉ်ကျီပုၤ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢအပူၤကွဲးတဖျၢဉ် 	☐	☐	☐
4. မ့ၢ်န့ဉ်ဒီး ကသံဉ်တၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတၢ်ဒိဘဉ်မၤပုၤ လၢကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤ (လၢအတမ့ၢ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ) မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲးလၢအဂၤ အိဉ်တခါစါ. (တၢ်အံၤကပုဉ်ပုဉ်ဒီး သ့ဉ်တၢ်တဘဉ်ဘျီဘျီဘဉ်ဒါဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ် (အဒိ - တၢ်ဒိဘဉ်လၢကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤ) လၢအလိဉ်ဘဉ်ဝဲ တၢ်ကူစါယါဘျီပုဉ်ဒီး အပံၤန့ဉ်ဖု န) မ့တမ့ၢ် အပံၤဖဲ (န) (EpiPen®) မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်သးလၢ နဘဉ်လဲၤထီဉ်တၢ်ဆါဟံးန့ဉ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကပုဉ်ပုဉ်စါကီးဒီး ကသံဉ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် လၢအဒူးကဲထီဉ် တၢ်လိာ်သး တၢ်ဒီးထီဉ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်ကသါအတက်ကီတခါ ယုာ်ဒီးတၢ်သါယီယံးန့ဉ်လီၤ.	☐	☐	☐
5. တၢ်နီဉ်ပုဉ်တၢ်လၢအဘဉ်ထွဲလၢတက့ၢ် - <ul style="list-style-type: none"> ☐ ယမ့ၢ် ဝိးမုဉ်လၢ အသးန့ဉ်အိဉ် 18 န့ဉ် ဒီး 49 န့ဉ် အဘၢဉ်စၢၤတဂၤ ☐ လဲၤခီဖျိဘဉ်တ့ၢ် တၢ်အိဉ်တၢ်အိ, ဆဉ်ဖိကီၢ်ဖိ, တၢ်စုဉ်, နဆၢဉ်ခိဉ်ယၢၤ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်အိ တၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် လၢအတမ့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒါ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲးအတၢ်ကူစါယါဘျီ ☐ ဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဒီးဘဉ်တၢ်ကူစါယါဘျီ တၢ်ဒီးသ့ဉ်ဝါဖျၢဉ်ဂံၢ်တြီဆၢအဒိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံအစီလၢ ဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢပုၤကိညၢ်လီၤကွဲးလၢတၢ်ဆါအိဉ် ☐ အိဉ်ဒီး နီဉ်ကွဲးဂီၢ်အတၢ်ညးထီဉ်တၢ်ဆါ (MIS-C မ့တမ့ၢ် MIS-A) ဖဲ ဒီးန့ဉ်ဘဉ် COVID-19 တၢ်ဆါဝဲအခါ ☐ အိဉ်ဒီးဂံၢ်တြီဆၢလၢအစၢ် (အဒိ - HIV တၢ်ဆါယာ်, ခဲစၢ်) ☐ အိဉ်ကသံဉ်မၤစၢၤလီၤတၢ်တက့ၢ်လိာ်နီဉ်ကွဲးဂီၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကူစါယါဘျီတဖဉ် ☐ အိဉ်ဒီးသ့ဉ်ယုၤလီၤ လၢတဘဉ်လိာ်ဘဉ်စး ☐ အိဉ်ကသံဉ်မၤဆံထီဉ်သ့ဉ် ☐ လၢအပူၤကွဲးအိဉ်ဒီးသ့ဉ်ဘဉ်ဖျၢဉ်စုၤ (HIT) ☐ အခဲအံၤ ယအိဉ်ဒီးဟူးသးမ့တမ့ၢ် ဒူးအိဉ်န့ၢ်ထံ ☐ ဆဲးဘဉ်ကသံဉ်ဆဲးဘူထီဉ်ဖဲဘဉ် 	☐	☐	☐

လၢအဒိအံၤ ဘဉ်တၢ်ကွဲးကဒါကွဲးအီၤ ဒီးဖျိ

မ့ၢ်န့ဉ်ပုဉ်သီ

လံာ်တကဘျးအံၤ တၢ်ဟ်ကလီၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တချူးတမ်းဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ

တမ်းကွဲးနီဉ်အတမ်းကွဲးရဲဉ်တဖဉ်

တမ်းဂွဲးတမ်းကျိးလၢ ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

ဆူညါတမ်းဂွဲးတမ်းကျိးဘဉ်သး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ကသံဉ်ဒါးအတမ်းနီဉ်ကျဲးအဂီၢ်, ကွဲးဖဲ <https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/info-by-product/clinical-considerations.html>.

ဆူညါတမ်းဂွဲးတမ်းကျိးဘဉ်သး တမ်းဟ့ဉ်ကူဉ်ကမဲးတံာ် အတမ်းဟ့ဉ်ကူဉ်လၢ တမ်းဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအတမ်းတမ်းမၤ အဖီခိဉ် တမ်းဖဲးတမ်းမၤညီဉ်နီၤအဂ့ၢ်ကတၢၢ် တမ်းနီဉ်ကျဲး လၢတမ်းဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ်, ကွဲးဖဲ <https://www.cdc.gov/vaccines/hcp/acip-recs/general-recs/index.html>.

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ်အံၤ ဘဉ်တမ်းဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမိၤအီၤ လၢသးနံဉ်ကရူၢ် လီၤလီၤဆီဆီ သ့ဉ်တဖဉ်အဂီၢ် ဒီး ဘဉ်တမ်းဆဲးန့ဉ်လီၤအီၤဖဲ ယုာ်ညဉ်အကျါ လၢ ခံဖျါဉ် မ့တမ့ၢ် တဖျါဉ်န့ဉ်လီၤ.

ကသံဉ်ဒီသဒါ	သးနံဉ်ကရူၢ်လၢဘဉ်တမ်းတူၢ်လီၢ်ဟ့ဉ်ခဲး	ကသံဉ်လၢဘဉ်တမ်းဆဲးအီၤ	တမ်းဆါကတီၢ်အဘဉ်စၢၤ
Pfizer-BioNTech COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ	12 နံဉ် ဒီးဆူအဖီခိဉ်	2 ဖျါဉ်	21 သီ
COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ	18 နံဉ် ဒီးဆူအဖီခိဉ်	2 ဖျါဉ်	28 သီ
COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ (Johnson & Johnson)	18 နံဉ် ဒီးဆူအဖီခိဉ်	1 ဖျါဉ်	တအိဉ်ဘဉ်

ပူၤအသးနံဉ်လၢ တမ့ၢ်တမ်းတူၢ်လီၢ်ဟ့ဉ်ခဲး ကရူၢ်လၢတမ်းကဆဲးကသံဉ်အဂီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တဘဉ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဘဉ်.

တမ်းဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝံၤတမ်းသမံသမိးအဆါကတီၢ် (Postvaccination Observation Times) လၢပူၤလၢတအိဉ်ဒီးတမ်းဆါပနီဉ်လၢ တဘဉ်ဆဲး ကသံဉ်ဒီသဒါ COVID-19 အဂီၢ်

■ မံးနံး 30

- အပူၤကွဲး သ့ဉ်တဘဉ်လီၢ်သးကဲထီဉ်သးနးနးတဘျီယီ ခိဖျါ တမ်းဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲး တမ်းကူစါယါဘျါ
- တမ်းဆါပနီဉ်လၢ တမ်းတကြးဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ (အဒိ - ပူၤလၢအအိဉ်ဒီး တမ်းဆါပနီဉ်လၢအတဘဉ်လီၢ်သးဒီး mRNA လၢအဆဲးဘဉ်ကသံဉ် (Johnson & Johnson COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ)
- အပူၤကွဲး တမ်းဒိဘဉ်မၤဟူးလၢတမ်းတဘဉ်လီၢ်သးဒီးကသံဉ် လၢတမ်းအိဉ်သးတမံၤ ဂ့ၤတမံၤဂ့ၤအဖီခိဉ်

■ 15 မံးနံး

- ပူၤအဂၤတဖဉ်ခဲလၢဉ်

တမ်းဆဲးယုာ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤတဖဉ်

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ် ဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤတဖဉ်အံၤ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တမ်းဆဲးအီၤသ့ လၢတမ်းတလိဉ်ပဉ်သ့ဉ်ဟံးသးတမ်းဆါကတီၢ်ဘဉ်န့ဉ်လီၤ. တမ်းအံၤ ပဉ်ယုာ်ဒီး တမ်းဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤတဖဉ် တဘျီယီ ဖဲအတံးဟဲထံဉ်လီၢ်သးအခါ. ကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တမ်းဆဲးအီၤဖဲ တချူးတမ်းဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ မ့တမ့ၢ် ဖဲတမ်းဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝံၤ အခါတဘျီလၢလ် သ့န့ဉ်လီၤ.

1. တနံၤအံၤနးဆိးက့ၤ.

ဖဲတမ်းအုဉ်ကီၤတအိဉ်လၢ တမ်းဆူးတမ်းဆါနးနးအံၤ ကမၤစ့ၤလီၤကသံဉ်ဒီသဒါ အတံးတုၤလီၤ တီၤလီၤ မ့တမ့ၢ် မၤအါထီဉ် တမ်းဒိဘဉ်မၤဟူး ဒ်တံးပလီၢ်ပဒိအသိးအခါန့ဉ်, မၤယံာ်ထီဉ် တမ်းဆါ ကတီၢ်လၢ တမ်းကဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါပူၤလၢအိဉ်ဒီး တမ်းဆူးတမ်းဆါ တဆဲးတက့ၢ် မ့တမ့ၢ် နးနးကလဲးအဂီၢ် ပာ်တုၤလၢ အတံးဆူးတမ်းဆါအံၤ ကိညါလီၤတစုတက့ၢ်.

သးယံာ်ထီဉ်တမ်းဆါကတီၢ် လၢပူၤလၢအအိဉ်ဒီး SARS-CoV-2 တမ်းဆါပာ်တုၤလၢ ပူၤအံၤ ဟဲက့ၤကိညါလီၤလၢ တမ်းဆူးတမ်းဆါနးနး ဒီးပတုာ် တမ်းအိဉ်လီၤဖျါဉ်တစုတက့ၢ်. တမ်းဟ့ဉ်ကူဉ်

ဟ့ဉ်ဖးအံၤ ဘဉ်ထွဲဝဲဒဉ်ဖဲလၢ SARS-CoV-2 တမ်းဆါပာ်တုၤလၢ ကဲထီဉ်သး တချူးပူၤကဆဲးကသံဉ် တဂၤအံၤ ဆဲးဘဉ်ကသံဉ်အဆိကတၢၢ်တဖျါဉ် မ့တမ့ၢ် ဖဲကသံဉ်ခံဖျါဉ်အဘဉ်စၢၤ လၢပူၤလၢအဘဉ် ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ ခံဖျါဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ. တမ်းမၤကွဲးတမ်းဆါပာ်လၢ အခဲအံၤ မ့တမ့ၢ်အပူၤကွဲး တမ်းဆါပာ် ထဲဒဉ်လၢ တမ်းဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတခါဒီးအဂီၢ်န့ဉ် တမ်းဟ့ဉ်ကူဉ်အီၤဘဉ်.

ပူၤလၢအအိဉ်ဒီးတမ်းဆါတဆဲးတက့ၢ်အံၤ ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါသ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ပူၤတဂၤမ့ၢ်အိဉ်ကသံဉ်မၤသဲးတမ်းဆါပာ်န့ဉ်. တဘဉ်ဂ့ၤလီၢ်လၢတမ်းကဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ်တဂ့ၢ်.

တချူးတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ တင်ကွဲးနီဉ်အတင်ကွဲးရဲဉ်တဖဉ် တင်ဂ့ၢ်တင်ကျါလၢ ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

2. နဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ တဘျီဘျီါ.

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါသ့တဖဉ်အံၤ တင်ဆဲးဆီတလဲအီၤတသ့ဘဉ်.

လၢကသံဉ်ဒီသဒါတင်ဘဉ်ဆဲးအီၤခဲဖျါဉ်အဂီၢ်, သမံသမိးကွဲး ကသံဉ်ကသီအတင်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ, တင်ဆဲး ကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ်အကျါအတင်ရဲဉ်တင်ကျါ, ဒီး တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါတင်ကွဲးနီဉ်ကွဲးယါဒီး ဒ်သိး တင်မၤစၢၤဆၢတင် ဘဉ်ယး ကသံဉ်အဆိကတၢ်တဖျါဉ်လၢတင်ဆဲးဘဉ်အီၤအဂီၢ်တက့ၢ်. ကသံဉ်ဒီ သဒါအဆိကတၢ်တဖျါဉ် လၢတင်ဆဲးအီၤအံၤ တင်ဆၢတင်ဟံပနီဉ်အီၤ မ့တသ့ မ့တမ့ၢ် မ့တအိဉ် လၢတင်ဘဉ်န့ဉ်, တင်ဆဲးန့ဉ်အီၤ mRNA ကသံဉ်ဒီသဒါလၢအအိဉ် တခါလၢလံာ် သ့ဝဲ (လၢမုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီ

အဘၢဉ်စၢၤကဘဉ်အိဉ် အစ့ၤကတၢ် 28 သီ) န့ဉ်လီၤ. ဖဲလၢ mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လီၤလီၤဆီဆီ ခဲဖျါဉ်အံၤ တင်မုၢ်ဆဲးဘဉ်အီၤ လၢတင်တဟ့ဉ်ဟံသးအပူၤန့ဉ်, တင်တဟ့ဉ်ကူဉ်လၢ တင်ကဆဲးအါထီဉ် ကသံဉ်ဒီသဒါ အဂၤလၢဘဉ်.

ပုၤလၢအဆဲးဘဉ်တင်မၤကွဲးကသံဉ်ဒီသဒါသ့တဖဉ်အံၤ ကြူးတၢ်ပီဉ်တၢ်ပီဉ်ဒ်ဒီး တင်ဆဲးကွဲး ကသံဉ်ဒီသဒါအပူၤဟ့ဉ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒ်သိးကဆၢတင်ဝဲလၢ မုၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဂၤတဖျါဉ် သ့တသ့ အဂီၢ်လီၤ.

လၢပုၤလၢအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢကီၢ်အမဲရကၤချ့တဖဉ်အဂီၢ် -

- ပုၤလၢအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ တခါလၢလံာ်အံၤ တလိဉ်ဆဲးအါထီဉ်ဝဲလၢဘဉ်. ပုၤလၢအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအဆိကတၢ်တဖျါဉ် လၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ လၢတင်ကဘဉ်ဆဲးအီၤခဲဖျါဉ်အံၤ တလိဉ် က့ၤစးထီဉ်ဆဲးဝဲလၢ အအိဉ်ထံးကတၢ်တဖျါဉ်ဖဲကီၢ်အမဲရကၤဘဉ်, ဘဉ်ဆဉ် ကြူးဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ ခဲဖျါဉ်တဖျါဉ် လၢအဆၢကတီၢ်ဘူးဒီးတၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးအဆၢကတီၢ် တသ့ဖဲအသ့န့ဉ်လီၤ.
- ပုၤလၢအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးအီၤ လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်စူးကါ အတၢ်ကွဲးရဲဉ်အပူၤ ဒီဖျါ WHO န့ဉ် တလိဉ်ဆဲးအါထီဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤဘဉ်. ကွဲးဖဲ ကတီၢ်ဘၢဉ်စၢၤကသံဉ်ဒီးအတၢ်ဟံသ့ဉ်ဟံသး လၢတၢ်စူးကါ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢတၢ်ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤခဲအံၤ လၢကီၢ်အမဲရကၤပူၤအဂီၢ် (<https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/info-by-product/clinical-considerations.html>) လၢကသံဉ်ဒီသဒါ အမံၤ.

- ပုၤလၢအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါခဲလၢလၢ အဘၢဉ်တၢ်ကွဲးရဲဉ်လီၤအီၤဒ်အမုၢ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်စူးကါ ဒီဖျါ WHO ဘဉ်န့ဉ်, တင်ဆဲးန့ဉ်အီၤ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢပုၤပုၤ လၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲကတၢ်တဖျါဉ်လၢ FDA တဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ ဝဲအလီၢ်န့ဉ်, အိဉ်ဒီး 28 သီ တချူးတင်စးထီဉ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.
- ပုၤလၢအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ခဲလၢ မ့တမ့ၢ် တနီၤ လၢတၢ်ကွဲးရဲဉ်လီၤဟံအီၤ လၢဂ့ၢ်ဂီၢ်အူတၢ်စူးကါအဂီၢ်ဒီဖျါ WHO ဒီးကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA တဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤ တဖဉ်အံၤ အဂီၢ်, တင်ဆဲးန့ဉ်အီၤ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢပုၤပုၤ လၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအလီၢ်ခဲကတၢ်တဖျါဉ်လၢ တၢ်တဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ ဝဲအလီၢ်န့ဉ်, အိဉ်ဒီး 28 သီ တချူးတင်စးထီဉ်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ် ကမီၤအီၤအဂီၢ်တက့ၢ်.

3. မ့ၢ်တဒီးန့ဉ်ဘဉ် သ့ဉ်တၢ်တဘဉ်ဘျီးဘဉ်ဒါတဘျီဘျီါ -

- COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအတၢ်ကျဲဉ်ကျီတဖဉ် ပဉ်ဃုာ်ဒီး ဂံၢ်သဟီဉ်လၢလံာ်တခါလၢလံာ်န့ဉ်လီၤ -
  - Polyethylene glycol (PEG), လၢတၢ်ထံဉ်န့ဉ်အီၤဖဲ ကသံဉ်ကသီတနီၤအပူၤ ဒ်အမုၢ် ကသံဉ်လူ, တၢ်ကတဲၤကတီၢ်လၢ တၢ်ဒိကွဲးပူၤပုၤလၢခဲမရဉ်အတၢ်သမံသမိးမၤကွဲး
  - Polysorbate, လၢတၢ်ထံဉ်န့ဉ်အီၤဖဲ ကသံဉ်ဒီသဒါတနီၤအပူၤ, ကသံဉ်ဖျါဉ်လၢ ဘဉ်တၢ်ကးဘၢဉ်အီၤလၢ တၢ်ဘုဉ်ဘူဖိတဖဉ် ဒီး ကသံဉ်စတဲးရဲးလၢတင်ဆဲးလၢသ့ဉ်ကျီပူၤ
- COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢအပူၤကွဲးတဖျါဉ်

ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး အပူၤကွဲး တင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ အတၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် တကတီၢ်ဖီ မ့တမ့ၢ် ဘဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါ (တၢ်ထံဉ်န့ဉ်တၢ်ဆါ)လၢ ကသံဉ်ကသီ အတၢ်တဘဉ်လိာ် သးဒီးသ့ဉ်အံၤ အိဉ်ဒီး တင်ဆါပနီဉ်လၢတၢ်တဘဉ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ န့ဉ်လီၤ.

ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး တင်ဆါပနီဉ်လၢ တဘဉ်လိာ်သးဒီး mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါသ့တဖဉ်အံၤ တဘဉ်ဆဲး mRNA ကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ် (Pfizer-BioNTech မ့တမ့ၢ် Moderna) ဘဉ်. ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး တင်ဆါပနီဉ်လၢ တဘဉ်လိာ်သးဒီး mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ (ဃုာ်ဒီး ဘဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါ [တၢ်ထံဉ်န့ဉ်တၢ်ဆါ] လၢ PEG† ကသံဉ်ကသီ အတၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်) အံၤ အိဉ်ဒီး တၢ်ပလီၢ်ပဒီ ဆီလၢ Janssen COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါန့ဉ်လီၤ.

ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး တင်ဆါပနီဉ်လၢ တဘဉ်လိာ်သးဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ (ဃုာ်ဒီး ဘဉ်တၢ်သ့ဉ်ညါ [တၢ်ထံဉ်န့ဉ်တၢ်ဆါ] လၢ သးတၢ်သဘဉ်ဘုဉ် ကသံဉ်ကသီ အတၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်) အံၤ အိဉ်ဒီး တၢ်ပလီၢ်ပဒီဆီလၢ mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါန့ဉ်လီၤ.

ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲး လၢအအိဉ်ဒီးတၢ်ကျဲဉ်ကျီ တခါ မ့တမ့ၢ် ခဲခါ လၢအအိဉ်ဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအတၢ်ကျဲဉ်ကျီ တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်တကတီၢ်ဖီအံၤ ကဘဉ်အိဉ်ဒီးတၢ်ပလီၢ်ပဒီလၢ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဖဲလၢ တၢ်တသ့ဉ်ညါ ကသံဉ်ကသီအ တၢ်ကျဲဉ်ကျီဖဲလဲဉ်တခါလၢ အဒူးကဲထီဉ် တၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်ဖဲလဲဉ်တခါ ဒၣ်လဲဉ်န့ဉ်လီၤ.

*ဖဲပုၤလၢအအိဉ်ဒီးကသံဉ်ဒီသဒါတဖဉ် ဟံဖျါထီဉ် အပူၤကွဲး တၢ်တဘဉ်လိာ်သးဒီး သ့ဉ်သတုာ်ကလံာ်အခါန့ဉ်, ဆူဉ်ချ့ပုၤကွဲးထွဲတၢ်အံၤ ကြူးကွဲးကွဲးစး ဆၢတင်ဝဲလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢ တၢ်ဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်လၢတၢ်ဟံဖျါထီဉ်အီၤအံၤ မ့တမ့ၢ်ထွဲလိာ်သးဒီး တၢ်တဘဉ် လိာ်သးဒီးသ့ဉ်လၢကဲထီဉ်သးသ့တုာ်ကလံာ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဒိဘဉ်မၤဟူးအဂၤ လၢတၢ်ထံဉ်န့ဉ်အီၤညီန့ဉ်ဖဲတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအံၤအခါ ဒ်အမုၢ် ကသံဉ်တဒိဘဉ်မၤဟူး မ့တမ့ၢ် တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအတၢ်ဒိဘဉ်မၤဟူး (လၢအတမ့ၢ် တင်ဆါပနီဉ်လၢတၢ်တကြူးဆဲး mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ) န့ဉ်လီၤ.

†Polyethylene glycol (PEG) အံၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ဉ်ညါလၢ mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါခဲခါလၢအကျါ, ဒီး polysorbate 80 န့ဉ်မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ဉ်ညါလၢ Janssen COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ အပူၤန့ဉ်လီၤ. မ့တမ့ၢ် PEG ဒီး polysorbate အံၤ အကျါအကျဲဘဉ်ထွဲ လိာ်သးဒီးအံၤ တၢ်ကျဲဉ်ကျီသ့တဖဉ်အံၤအဘၢဉ်စၢၤ တၢ်ဒိဘဉ်မၤဟူးညီအံၤ ကဲထီဉ်သးသ့ဉ်န့ဉ်လီၤ.

တချူးတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ

တင်ကွဲးနီဉ်အတင်ကွဲးရဲဉ်တဖဉ်

တင်ဂွဲးတင်ကျါလၢ ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ကျဲဉ်ကျီတဖဉ်*

တင်ဟံဉ်ဖျါ	Pfizer-BioNTech mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ	Moderna mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ	Janssen COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ
တင်ယါဃုဉ်သးလၢ အမူတဖဉ်	mRNA လၢတင်ဆီတလဲ Nucleoside အံၤ ဆီတလဲဝဲ SARS-CoV-2 အဖရီဉ်ထံ(န) အက့ၢ် အဂီၢ်(တဖဉ်) န့ဉ်လီၤ	mRNA လၢတင်ဆီတလဲ Nucleoside အံၤ ဆီတလဲဝဲ SARS-CoV-2 အဖရီဉ်ထံ(န) အက့ၢ်အဂီၢ်(တဖဉ်) န့ဉ်လီၤ	ကသံဉ်ဒီသဒါ, တင်လီၤစၢၤအတင်ဟံဉ်ဖျါဃုဉ်သး, တၢ်ဒူးအိဉ်ထီဉ် Ad26 အဒိ, ဆီတလဲ SARS-CoV-2 ဖရီဉ်ထံ(န) အတင်ဟံဉ်ဂၢၢ်ဟံဉ်ကျါၤ လီၤလီၤဆီဆီ
တင်ယါဃုဉ်သးလၢ အတမူတဖဉ်	2[(polyethylene glycol (PEG)- 2000]-N, N-ditetradecylacetamide	PEG2000-DMG: 1,2-dimyristoyl-rac- glycerol, methoxypolyethylene glycol	Polysorbate-80
	1,2-distearoyl-sn-glycero-3- phosphocholine	1,2-distearoyl-sn-glycero-3-phosphocholine	2-hydroxypropyl-β-cyclodextrin (HBCD)
	ဒိဉ်လဲးစတြီ	ဒိဉ်လဲးစတြီ	ခရဲးတံးကံဆံဉ်လၢအအိဉ်ဃုဉ်ဒီးထံတစီ
	(4-hydroxybutyl)azanediy]bis(hexane-6,1-diy]bis(2-hexyldecanoate)	SM-102: heptadecan-9-yl 8-((2-hydroxyethyl) (6-oxo-6-(undecyloxy) hexyl) amino) octanoate	Trisodium citrate dihydrate
	Sodium chloride	Tromethamine	Sodium chloride
	Monobasic potassium phosphate	Tromethamine hydrochloride	Ethanol
	Potassium chloride	Acetic ကံဆံဉ်	
	Dibasic sodium phosphate dihydrate	Sodium acetate	
Sucrose	Sucrose		

*ကသံဉ်ဒီသဒါသုဉ်တဖဉ်အံၤ တပဉ်ဃုဉ်ဒီး တင်ဒိဉ်, ကွဉ်လထံ(န), ရီၤဘဉ်စုဖျီဉ် မူတမ့ၢ် ကံဟံဉ်ကီၤဃာ်တၢ်နီၤတမံၤဘဉ်.

ဖဲတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ တင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ်, ဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ခိဆါ ဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒိဘဉ်မၤဟူးကဲထီဉ်သးသ့ အက့ၢ်အဂီၢ်တဖဉ်.

လၢပုၤဆါလၢအလဲၤဖျါဘဉ် တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ ဝံၤတင်ဆါပနီဉ်တဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်, တင်ဆါတံာ် တင်ဂ့ၢ် လၢအဒူးကဲထီဉ် တင်ဆါ (ဃုဉ်ဒီး တင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ် အတင်ခိဆါ, ဘဉ်ထွဲဒီး ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ခိဆါ မူတမ့ၢ် ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒိဘဉ် မၤဟူး)အံၤ အကဲဒိဉ်လၢတင်ကဆါတံာ်ဝဲလၢ ပုၤအံၤ ဆဲးအါထီဉ် ကသံဉ်ဒီသဒါသ့တသ့ (ဃုဉ်ဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ 2 ဖျါဉ်တဖျါဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ). တင်ပနီဉ်ဒီးတင်ဆါပနီဉ်အလံာ်တီၤလၢလံာ်အံၤ အခိပညီဃုဉ်ဒီးသး ကကဲထီဉ် ဂံၢ်ခိဉ်ထံး တင်အိဉ်ဃုဉ်ဒီး

ဘဉ်ဆဉ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တပဉ်ဃုဉ်ဒီး တင်ဂ့ၢ်လီၤတံာ်လီၤဆဲးဘဉ်, ဒီး ပုၤဆါသ့ဉ်တဖဉ် တအိဉ်ဒီး တင်ပနီဉ် မူတမ့ၢ် တင်ဆါပနီဉ်သ့ဉ်တဖဉ် သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ပုၤကွၢ်ထွဲတဖျါသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကဘဉ်စုးကါဝဲ ကသံဉ်ဒီသဒါ တင်ဆါတံာ် ဖဲလၢတၢ်သမံသမိးမၤကွၢ် ပုၤဆါဒိသးကဆါတံာ်ဝဲ အတင်ဆူးတင်ဆါတဖဉ် ဒီး တင်ရဲဉ်သဲကတီၤ လၢအကြးအဘဉ် အဂီၢ်လီၤ.

အက့ၢ်အဂီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်	တင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ်အတင်ခိဆါသတူၢ်ကလံာ် (ဃုဉ်ဒီး တင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ် ဒိဉ်ဒိဉ်ဃုဉ်ဒီးမုၢ်)	ဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ခိဆါတဖဉ်	ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒိဘဉ်မၤဟူးတဖဉ် (ဖဲးဘုဉ် ဒီးဒွဲးလၢပူၤ)
တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝံၤအဆါကတီၢ်	အါတက့ၢ်န့ဉ် ကဲထီဉ်သးဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်ဝဲ 15 -30 မံးနံး	အါတက့ၢ်န့ဉ် ကဲထီဉ်သးဖဲ 15 မံးနံး	တင်ကဲထီဉ်သးဘဉ်ဒူးန့ဉ် ကဲထီဉ်သးဖဲ တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝံၤ 1 - 3 သီ (အါတက့ၢ် အကဲထီဉ်သး ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်ဝံၤဆူညါတသီ)

တင်ပနီဉ်တဖဉ် ဒီးတင်ဆါပနီဉ်တဖဉ်

အက့ၢ်အဂီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်	တင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ်အတင်ခိဆါသတူၢ်ကလံာ် (ဃုဉ်ဒီး တင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ် ဒိဉ်ဒိဉ်ဃုဉ်ဒီးမုၢ်)	ဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ခိဆါတဖဉ်	ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒိဘဉ်မၤဟူးတဖဉ် (ဖဲးဘုဉ် ဒီးဒွဲးလၢပူၤ)
နီၢ်ခိန့ၢ်ကစါ	တူၢ်ဘဉ်လၢတင်အိဉ်သးဘူးကကဲထီဉ်သး	တူၢ်ဘဉ်ကလၢၤ မူတမ့ၢ် ချဉ်	တင်လီၤကီၢ်, တင်စုချဉ်ခိဉ်ချဉ်, တင်ဘူးသ့ဉ်တီၤသး
ဘဉ်ထွဲဒီးဖဲးဘုဉ်	ဖဲးဘုဉ်တင်ဆါပနီဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ အိဉ်ဖျါထီဉ်ဖဲ ပုၤ အဂၤ ~90% အပူၤ လၢအအိဉ်ဒီးတင်တဘဉ်လိသးဒီးသ့ဉ်, ဃုဉ်ဒီး ဖဲးဘုဉ်သးနးနး, တင်သးကဝီၤကျါၤ, မဲဉ်နီၤထီဉ်ဂီၤ, ထံဉ်ဂျါညး	မဲဉ်လီၤဝါ, ကပၤဆူ, ဖဲဉ်ဘုဉ်ဘဉ်စီဉ်, တူၢ်ဘဉ်လၢမဲဉ်သ့ဉ်ကီၢ်	တင်ဆါ, ဖဲးဘုဉ်ထီဉ်ဂီၤ မူတမ့ၢ် တင်ဆဲးကသံဉ် လီၤညးထီဉ်, ဖဲးဘုဉ်တင်ဆဲးကသံဉ်တကပၤကီၢ်ဘိထွဲညးထီဉ်
ဘဉ်ဃးဒီးန့ဉ်	ထၢမံထၢမဉ်, သးဒိဉ်ဒိဉ်, ခိဉ်မူ, ခိဉ်တယုဉ်, တင်ဘူးသး, တသ့ဉ်နီဉ်သး	ခိဉ်မူ, ခိဉ်တယုဉ်, သးပုၤနီဉ်သးတစီၢ်တလီၢ် (အါစုအါဘျီန့ဉ် ဖဲတင်ဆါပနီဉ်စးထီဉ်သးဝံၤ စုၤစးကး မူတမ့ၢ် မံးနံး), ဂံၢ်တအိဉ်ဘါတအိဉ်, တင်ထံဉ်ဆီတလဲ (ဒိအမ့ၢ် တင်ကဝီၤ မျဉ်မျဉ်, တင်ထံဉ်ဖျါတဆ့), တင်န့ၢ်ဟူဆီတလဲ	ခိဉ်သးသံဆါ

တချူးတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ တင်ကွဲးနီဉ်အတင်ကွဲးရဲဉ်တဖဉ် တင်ဂ့ၤတင်ကျါလၢ ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

အကူအဂီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်	တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတင်ဒီဆါသတူၢ်ကလၢ (ဃုာ်ဒီး တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် ဒိဉ်ဒိဉ်မုာ်မုာ်)	ဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒီဆါတဖဉ်	ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒီဘဉ်မၤဟူးတဖဉ် (ဖဲးဘဉ် ဒီးဒွဲလၢပူၤ)
တင်ကသါ	ကသါတဘျုး, ကသါယိယဲး, ကလံၤကျါဆဲး, တင်ကသါသိဉ်ဒိဉ်, အိဉ်စဲဉ်က့ဉ်စ့ၤ	တင်လီၤဆီလိာ်သး - တင်သးကနိးမုာ်အိဉ်ဃုာ်န့ဉ်, တင်ကသါချ့ထီဉ်	တအိဉ်ဘဉ်
သးဖျါဉ်သ့ဉ်ကျါ	သ့ဉ်ဂံၢ်ထီဉ်, သးကနိး	တင်လီၤဆီလိာ်သး - ဖဲသ့ဉ်တုၤယီၤဆူဉ်န့ဉ်အခါန့ဉ်, သ့ဉ်ဂံၢ်ထီဉ် မ့တမ့ၢ် သးကနိး ကဲထီဉ်သးသ့	တအိဉ်ဘဉ်
ပုာ်ကဖု	သးကလံာ်, ဘျီး, ဟၢဖါဆိးကဲး, ဟၢဖါလူ	သးကလံာ်, ဘျီး	တင်ဘျီး မ့တမ့ၢ် ဟၢဖါလူ ကဲထီဉ်သးသ့
ယုာ်ညဉ်ဒီးဃုာ်ကွဲး	တအိဉ်ဘဉ်	တအိဉ်ဘဉ်	ယုာ်ညဉ်ဆါ, စုကမဲးဒိဉ်ကမဲးဆါ

ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဟ့ဉ်ကူဉ်တဖဉ်

အကူအဂီၢ်သ့ဉ်တဖဉ်	တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတင်ဒီဆါသတူၢ်ကလၢ (ဃုာ်ဒီး တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် ဒိဉ်ဒိဉ်မုာ်မုာ်)	ဘဉ်ထွဲဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒီဆါတဖဉ်	ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒီဘဉ်မၤဟူးတဖဉ် (ဖဲးဘဉ် ဒီးဒွဲလၢပူၤ)
တင်မုာ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါလၢအအိဉ်ဒီး mRNA COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဒ်အဆိကတၢ်တဖျါဉ်န့ဉ်, တင်ဟ့ဉ်ကူဉ်လၢ တင်ကဆဲး mRNA ကသံဉ်ဒီသဒါ ခံဖျါဉ်တဖျါဉ်ခါ.	တမ့ၢ်ဘဉ်	မ့ၢ်	မ့ၢ်

ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤသ့ဉ်တဖဉ် မ့တမ့ၢ် ဆူဉ်ချ့ဝဲကျါ ဖဲကီၢ်အမဲရကၤအံၤ ဃုာ်ထီဉ်တင်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးလၢ ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ပူၤဖျါဒီးတင်ဘဉ်ယိဉ် အတင်မၤကွဲး COVIDvax တင်တီၢ်ကျါအအိဉ် (<https://www.cdc.gov/vaccinesafety/ensuringsafety/monitoring/cisa/index.html>) လၢ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါတင်သံကွဲးလၢ တင်ဟ့ဉ်ကူဉ်ထီဉ်အံၤ ဒီဖျါ CDC တင်နီဉ်ကျဲ ဘဉ်ဃးဒီး ပုၤဆိးက့ တဂၤစုာ်စုာ် လၢအအိဉ်ဆိးဖဲ ကီၢ်အမဲရကၤအဂီၢ် န့ဉ်လီၤ.

ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကြးသ့ဉ်ညါဟံပနီဉ် တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် အတင်ဒီဆါတကတီၢ်ယီၤ ဃုာ်ဒီး တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်န့ဉ်, ဒီးကဘဉ်အိဉ်ဒီးကီၢ်စီလၢ တင်ကူစါယါဘျုးတင်အိဉ်သးသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဆါကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. ကသံဉ်ကသီအတင်ကူစါယါဘျုးအကြးအဘဉ် လၢတင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်န့ဉ်အံၤ ကဘဉ်အိဉ်ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်လိာ်တဘျီယီၤ မ့ၢ်လၢ တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတင်ဒီဆါအံၤ ကဲထီဉ်သးသ့ ဖဲတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအခါန့ဉ်လီၤ. ကွဲးတင်ပၤ ဆူဉ်ချ့ကျဲ တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်န့ဉ် ဖဲ တင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအလီၢ် - <https://www.cdc.gov/vaccines/covid-19/info-by-product/pfizer/anaphylaxis-management.html> လၢဆူဉ်ချ့တင်နီဉ်ကျဲအဂီၢ်

တင်သးပုၤနီဉ်သး တစီၢ်တလီၢ်အံၤ ကဲထီဉ်သးသ့ ဒီးသးန့ဉ်ထီဉ်သးလၢ ကသံဉ်ဒီသဒါလၢတင်ဆဲးအံၤ လီၤဆီဒဉ်တၢ် လၢပုၤဖဲသ့ဉ်အကျါန့ဉ်လီၤ. တင်ကူစါယါဘျုးသ့ဉ်တဖဉ် ကဘဉ်အိဉ်ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်လိာ် ဒ်သိးကဟးဆဲး တင်လီၤယံၤဘဉ်ဒီးဒီးပၤဆူဉ်ကျဲ တင်သးပုၤနီဉ်သးအတင်ဒီဆါအဂီၢ်လီၤ. ပုၤကိးဂၤအံၤ ဘဉ်တင်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးလၢ တင်ကသမံသမိးကွဲးအံၤ 15 မဲးနဲး ဖဲတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်န့ဉ်လီၤ. ပုၤဆါသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကြးဆူဉ်နီၤ မ့တမ့ၢ် မဲးနီၤဖဲတင်သမံသမိး ကွဲးအံၤအခါ ဒ်သိးကမၤစုာ်လီၤ တင်မူလီၤယံၤတင်ဘဉ်ဒီးအတင်ဘဉ်ယိဉ်အဂီၢ်လီၤ. တင်သးပုၤနီဉ်သး မ့ၢ်ကဲထီဉ်န့ဉ်, ပုၤဆါအံၤ တင်ကဘဉ်သမံသမိးအံၤ ပၤတုၤလၢ တင်ဆါပနီၤသ့ဉ်တဖဉ် က့ၤဂ့ၤထီဉ် တစုလီၤ.

4. မ့ၢ်န့ဉ်ဒီး တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတင်ဒီဆါ လၢတင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ (လၢတမ့ၢ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ) မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲးအဂၤခါ.

လၢအပူၤကွဲးပုၤလၢအအိဉ်ဒီး တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် တင်ဒီဆါသတူၢ်ကလၢ (လၢ 4 န့ဉ်ရဲဉ်အတီၢ် ပူၤ) လၢကသံဉ်ဒီသဒါ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲး (အဒိ - တင်ဆဲးလၢယုာ်ညဉ်လီၤ, တင်ဆဲးကသံဉ်လၢလွဲၢ်ကျါ, မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဒီသဒါ မ့တမ့ၢ် တင်ကူစါယါဘျုး လၢဘဉ်တင်ဆဲးလၢ ဖဲဘဉ်ဖီလၢ လၢအတဘဉ်ထွဲဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ အတင်ကျဲကျဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲတင်ကဘဉ်ပလီၢ်သးလၢ တင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါန့ဉ်လီၤ. ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ တဆဲးအံၤသ့ ဘဉ်ဆဉ် ပုၤဆါသ့ဉ်ညါတဖဉ်အံၤ တင်ကဘဉ် ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးအံၤဘဉ်ဃး သ့ဉ်တဘဉ်လိာ်သးဒီးအတင်ဒီဆါန့ဉ်န့ဉ် အတင်ဘဉ်ယိဉ်လၢတင်တုၤသ့ဉ်ညါ အံၤသ့ဉ်တဖဉ် ဒီးတင်မၤဘဉ်ဃုာ်တင်ဘဉ်ယိဉ်သ့ဉ်တဖဉ် လၢအဒီဆါကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ကျဲဘျုး တဖဉ်န့ဉ်လီၤ. သးယံၤထီဉ်တင်ဆါကတီၢ်လၢ တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ် ဒီး-မ့တမ့ၢ် ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တင်ကဟံသ့ဉ်ဟံသး တင်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဒီး ကသံဉ်သရဲဉ်ကူစါယါဘျုး တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်

န့ဉ်လီၤ. တင်ဟံသ့ဉ်ဟံသးလၢတင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ အိဉ်ဃုာ်ဒီး တင်ဘဉ်ယိဉ်လၢ တင်ကဘဉ်ကူ ဘဉ်ကဲဒီး SARS-CoV-2, တင်ဆူဉ်တင်ဆါန့ဉ်န့ဉ်အတင်ဘဉ်ယိဉ် မ့တမ့ၢ် တင်သံတင်ပုၤ မ့ၢ်လၢ COVID-19 အသိ, အပူၤကွဲးတင်ဂ့ၤတင်ကျါဘဉ်ဃး COVID-19, တင်တဘဉ်လိာ်သး ဒီးသ့ဉ် န့ဉ်န့ဉ်အတင်ဘဉ်ယိဉ် လၢတင်တသ့ဉ်ညါအံၤ ဒီး ပုၤဆဲးကသံဉ်ဖဲ အတင်သ့တင်ဘဉ်လၢ တင်ကဒီးန့ဉ် တင်ကွဲးထွဲ တကတီၢ်ယီၤ လၢ တင်တဘဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အဂီၢ် ဖဲတင်လိာ်ဘဉ်အံၤအခါန့ဉ်လီၤ. **ပုၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တင်ကဘဉ် သမံသမိးကွဲးအံၤ လၢ အမဲးနဲး 30 ဖဲအဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ ဝဲအခါန့ဉ်လီၤ.**

တချူးတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ

တင်ကွဲးနီဉ်အတင်ကွဲးရဲဉ်တဖဉ်

တင်ဂုဉ်တင်ကျိၤလၢ ဆူဉ်ချ့အပုၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

5. တင်ဟ်သ့ဉ်ဟ်သးလၢတင်ကူစါယါဘျါအဂီၢ်တဖဉ် -

တင်ခီဆါ	တင်ဟ်သ့ဉ်ဟ်သး
<p>ပုၤဟ်မုဉ်လၢ အသးနံဉ် 18 နံဉ် ဒီး 49 နံဉ် အဘၢဉ်စၢၤ</p>	<p>ပုၤဟ်မုဉ်လၢ အသးနံဉ် 18 နံဉ် ဒီး 49 နံဉ် အဘၢဉ်စၢၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤ တခါလၢလၢ သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဘၢဉ်ဆၢဉ်သန့က့. တၢ်ကဘၢဉ် ဘိးဘၢဉ်သ့ဉ်ညါအီၤ ဘၢဉ်ဃးသ့ဉ်ကိၢ်လိဉ်ထီဉ် အတၢ်ဘၢဉ်ယိဉ် ဃုာ်ဒီးသ့ဉ်ဘၢဉ် ဖျါဉ်စ့ၤတၢ်ဆါ (TTS) ဖဲအဆဲးဘၢဉ် Janssen COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါဝံၤအခါ www.fda.gov/emergency-preparedness-and-response/coronavirus-disease-2019-covid-19/janssen-covid-19-vaccine ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၢဉ်လၢ တၢ်ကဆဲးဘၢဉ် FDA ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢ COVID-19 ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအီၤတဖဉ်န့ဉ်လီၤ.</p> <p>TTS အံၤ မ့ၢ်တၢ်ဆါလၢ ညိၣ်န့ၢ်တကဲထီဉ်သး လၢအအိဉ်ဃုာ်ဒီး သ့ဉ်လဲၤကျိၤမ့တမ့ၢ် သ့ဉ်က့ၤကျိၤ သ့ဉ်ကိၢ်လိဉ်ထီဉ် ဒီးသ့ဉ်ဘၢဉ်ဖျါဉ်စ့ၤ လၢအကဲထီဉ်သးသီ ဖဲပုၤဆါလၢ တၢ်တသ့ဉ်ညါဘၢဉ်လၢ အအိဉ်ဘူးဘၢဉ်ဒီး တၢ်ဒုးကဲထီဉ်သ့ဉ်ကိၢ်လိဉ်ဘၢဉ်န့ဉ်လီၤ.</p> <p>ဆူညါလၢတၢ်ဂုဉ်တၢ်ကျိၤလၢပုၤဆဲးကသံဉ်ဖိအဂီၢ်အံၤ တၢ်ထံဉ်န့ၢ်အီၤဖဲ www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/safety/JJUpdate.html.</p>
<p>လဲၤခီဖျါဘၢဉ်တုာ် တၢ်အိဉ်တၢ်အီၤ, ဆၢဉ်ဖိကိၢ်ဖိ, တၢ်စုဉ်, န့ဆၢဉ်ခိဉ်ဃၢၤ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်အီၤ တၢ်တဘၢဉ်လိာ်သး ဒီးသ့ဉ် လၢအတမ့ၢ်ကသံဉ်ဒီသဒါ မ့တမ့ၢ် ကသံဉ်ဆဲးအ တၢ်ကူစါယါဘျါ</p>	<p>တၢ်တဘၢဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတၢ်ခီဆါ လၢအပုဉ်ဃုာ်ဒီး တၢ်တဘၢဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ်အတၢ်ခီဆါလၢအနး လၢအတဘၢဉ်ထွဲလိာ်သး ဒီး ကသံဉ် ဒီသဒါတဖဉ်. ကသံဉ်ဆဲးတဖဉ် မ့တမ့ၢ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအတၢ်ကျဲဉ်ကျဲဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဆါပနီဉ်လၢတၢ် တဟ့ဉ်ဆဲး ကသံဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်အိဉ်ကတဲာ်ကတီၤသးလၢ တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါ ဃုာ်ဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ တၢ်ဟ့ဉ်စိဟ့ဉ်ကမီၤအဂီၢ်ဘၢဉ်. ဘၢဉ်ဆၢဉ်သန့က့. ပုၤတဂၤဖုဉ်စုဉ်လၢအအိဉ်ဒီးတၢ်တဘၢဉ်လိာ်သးဒီးသ့ဉ် လၢတၢ်ဆါခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ အတၢ်ကဲထီဉ်သးဒ်လဲဉ်ဂ့ၤန့ဉ်, တၢ်ကြး သမံသမိးကွၢ်အီၤ လၢ အမံးနံး 30 ဖဲအဆဲးကသံဉ်ဝံၤအခါန့ဉ်လီၤ.</p>
<p>ဆဲးဘၢဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဒီးဘၢဉ်တၢ်ကူစါ ယါဘျါ တုာ်ဒီးသ့ဉ်ဝါဖျါဉ်ဂံၢ်တြီဆါအဒိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံအစီလၢ ဘၢဉ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢပုၤကိညါလီၤက့ၤလၢတၢ်ဆါအအိဉ်</p>	<p>ကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ တၢ်ကြးဆဲးန့ၢ်ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး SARS-CoV-2 တၢ်ဆါဃာ် အတၢ်ဆါပနီဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တအိဉ်ဒီးတၢ်ဆါပနီဉ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ဉ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဆါဃာ်ဒီးကသံဉ်ဒီသဒါအဘၢဉ်စၢၤန့ဉ် တၢ်ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးလၢ တၢ်လီၤတဲာ်တူဉ်အစ့ၤကတၢ် တအိဉ်ဘၢဉ်.</p> <p>ဘၢဉ်ဆၢဉ်သန့က့, တၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအံၤ တၢ်ကြးမၤယံာ်ထီဉ်တၢ်ဆါကတီၢ် အစ့ၤကတၢ် အသီ 90 ဖဲပုၤဆါအံၤ ဒီးန့ၢ် နီၢ်ခိဉ်တြီဆါ အဒိ မ့တမ့ၢ် တၢ်ထံလၢတၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤ လၢပုၤက့ကိညါလီၤတဂၤအအိဉ် ဒ် COVID-19 တၢ်ကူစါယါဘျါအသိးဂီၢ်. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကတဲာ် ကတီၢ်အတၢ်ဖဲးတၢ်မၤပာ်တုၤလၢ ဆူညါတၢ်ဂုဉ်တၢ်ကျိၤ အိဉ်ထီတစု ဒ်သိးကဟးဆဲး တၢ်ကူစါယါဘျါ နီၢ်ခိဉ်တြီဆါဃုာ်ဒီး နီၢ်ခိဉ်တြီဆါ အတၢ်ခီဆါ လၢတၢ်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအတၢ်ဘၢဉ်ဘူးလိာ်သးအဂီၢ်လီၤ.</p>

တချူးတမ်းဆဲး COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါအခါ

တမ်းကွဲးနီဉ်အတမ်းကွဲးရဲဉ်တဖဉ်

တမ်းဂွဲးတမ်းကျိးလၢ ဆူဉ်ချူးအပူၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

တမ်းခါဆါ	တမ်းဟံးသ့ဉ်ဟံးသး
<p>အိဉ်ဒီး နီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ လၢအမုၢ် MIS-C (ဖဲသ့ဉ်) မုတမုၢ် MIS-A (ပုၤသးပုၤတဖဉ်)</p>	<p>မုၢ်ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး MIS-C မုတမုၢ် MIS-A သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကအိဉ်ဒီးတံးဘဉ်ယိဉ်လၢ နီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါအဖီခိဉ် သးတံးတုၢ်ဘဉ်န့ဉ် တံးတုၢ်သ့ဉ်အိဉ်တဖဉ်.</p> <p>ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး MIS-C မုတမုၢ် MIS-A အံၤ ဃုထုလၢ ကဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ သ့ဉ်န့ဉ်လီၤ. တံးဟံးသ့ဉ်ဟံးသးလၢ တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအဂီၢ်အံၤ အိဉ်ယုဉ်ဒီး -</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ တံးကူစါယါဘျါ အတံးဃုသ့ဉ်ညါ လၢ MIS-C မုတမုၢ် MIS-A အအိဉ်ဒီး ဃုဉ်ဒီးသးတံးဟူးတံးဂဲၤ လၢအကဲထီဉ်က့ၤသးညိးန့ဉ် ■ နီၤကစံးတံးဘဉ်ယိဉ်လၢ COVID-19 တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ (အဒိ - သးန့ဉ်, ဂီၢ်ခိဉ်ထံး တံးအိဉ်သးလၢ) ■ ပုၤတတၢ်အတံးရဲလီၤ COVID-19 ဒီး နီၤကစံးတံးဘဉ်ယိဉ်လၢ တံးကက့ၤဒီးန့ဉ်က့ၤတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ ■ COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါ တံးပူၤဖျဲးဒီးတံးဘဉ်ယိဉ်အတံးကွဲးနီဉ်ကွဲးယါ ဖဲတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ ■ တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ တံးမၤအိဉ်ဒီးဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ (တံးန့ဉ်က့ၤအဂ့ၢ်ကတၢ် ညိးန့ဉ်လၢတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအဂီၢ်အံၤ တံးဃုတံးဟ့ဉ်က့ၤဟ့ဉ်ဖးလၢဆူဉ်ညါတံးဂွဲးတံးကျိးလၢအဂီၢ် https://www.cdc.gov/vaccines/hcp/acip-recs/general-recs/index.html) <p>မုၢ်လၢ တံးအုဉ်ကီၤခဲအံၤ ဟ့ဉ်က့ၤဟ့ဉ်ဖးဝဲလၢ SARS-CoV-2 တံးကက့ၤဒီးန့ဉ်တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ ဖဲတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအတံးပူၤအယိ, ပုၤလၢအပူၤကွဲးအိဉ်ဒီး MIS-C မုတမုၢ် MIS-A အံၤ ကြးမၤယံးထီဉ် တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ အဆၢကတီၢ် ပၢ်တုၤလၢအက့ၤကိညးလီၤက့ၤလၢအတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ ဒီး ဖဲတံးမၤကွဲး MIS-C မုတမုၢ် MIS-A မုၢ်နီၤမုၢ်နီၤဝဲ အလီၢ်ခဲ အသီ 90 အတံးပူၤန့ဉ်လီၤ.</p> <p>တံးကတိးသကိးတံးဒီး ပုၤဆါ, ပုၤကွဲးပူၤဆါ(တဖဉ်), ဒီးတံးကူစါယါဘျါကရူၢ် မုတမုၢ် ပုၤစဲဉ်နီၤအံၤ မၤစၢၤန့ဉ်လၢ COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါအတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ. ပုၤဟ့ဉ်ဆူဉ် ချူးတံးကွဲးထွဲသ့ဉ်တဖဉ် ဒီး ဆူဉ်ချူးဝဲကျိးအံၤ ဃုထီဉ် တံးဟ့ဉ်က့ၤဟ့ဉ်ဖးလၢ တံးကူစါယါဘျါတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ အတံးပူၤဖျဲးဒီးတံးဘဉ်ယိဉ် တံးသမံးမၤကွဲး အတံးတီဉ်က့ၤ ဖဲ www.cdc.gov/vaccinesafety/ensuringsafety/monitoring/cisa/index.html.</p>
<p>အိဉ်ဒီး နီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ (HIV) တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ</p> <p>အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး အိဉ်ဒီး</p>	<p>COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါတဖဉ်အံၤ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ် တံးကဆဲးန့ဉ်ပုၤလၢ အအိဉ်ဒီးဆူဉ်ချူးတံးဂွဲးတံးကျိးလၢအဂီၢ်အံၤ, ဒ်အမုၢ် HIV တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ မုတမုၢ် နီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါတဖဉ် မုတမုၢ် ပုၤလၢအအိဉ်ဒီးကသံဃ်ဒီသဒါအဂီၢ်အံၤ နီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ မုတမုၢ် တံးကူစါယါဘျါတဖဉ် လၢတအိဉ်ဒီး တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါတံးတဟ့ဉ်ဆဲဉ်ကသံဃ်ဒီသဒါန့ဉ်လီၤ.</p> <p>ဘဉ်ဆဲဉ်သန့က့ၤ အဝဲသ့ဉ်ကြး ဃုထီဉ်ဟ့ဉ်က့ၤဟ့ဉ်ဖး ဘဉ်ယး ကသံဃ်ဒီသဒါအတံးပူၤဖျဲးဒီးတံးဘဉ်ယိဉ်အဂ့ၢ်အက့ၤ ဒီး တံးတုၤလီၤတီၤလီၤ ဖဲပုၤလၢနီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါအကျါ ဃုဉ်ဒီး တံးအိဉ်ဒီးလၢ တံးကမၤစၢၤလီၤ ဂီၢ်အိဉ်ဒီးအတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ ဒီးတံးလိဉ်ဘဉ်လၢ တံးကလူၤပိးမၤထွဲ တံးန့ဉ်က့ၤ ဝဲသိးကသံဃ်ဒီသဒါလီၤက့ၤ အသးလၢ COVID-19 အဂီၢ်လီၤ.</p> <p>COVID-19 အံၤ တံးကဆဲးန့ဉ်အံၤ ဖဲလၢတံးစူးကါ ကသံဃ်ဒီသဒါအိဉ်ဒီးကံးလဲညိးအတံးကူစါ လၢအပူၤယုဉ်ဒီး ကသံဃ်ဒီသဒါ မုတမုၢ် စုဆဲးနီဉ်တံးကူစါယါဘျါဒုဉ်လဲဉ် ဖဲလၢနီၤခိၤဂီၢ်အတမ်းညိးထီဉ်တမ်းခါ က့ၤထီဉ်အခါန့ဉ် တံးတလိဉ်အိဉ်ဒီးတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါတံးဘဉ်စၢၤ</p>
<p>အိဉ်ဒီးသ့ဉ်ယွၤလီၤ လၢတဘဉ်လီၤဘဉ်စး</p> <p>အိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီး</p>	<p>ဒ်ကသံဃ်ဒီသဒါသ့ဉ်တဖဉ်အံၤအသိးန့ဉ်, COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါအံၤ တံးဆဲးန့ဉ်အိဉ်ဒီးလၢ ပုၤဆါသ့ဉ်တဖဉ်သ့ဉ် ဖဲလၢကသံဃ်ဒီသဒါအသ့ဉ်ညါသ့ဉ်ဒီးပုၤဆါ အသ့ဉ်ယွၤလီၤ တံးဘဉ်ယိဉ်အံၤ မုၢ်ဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ တံးကဆဲးန့ဉ်လီၤလၢယုဉ်ညါပူၤ လၢအပူၤဖျဲးဒီးတံးဘဉ်ယိဉ်န့ဉ်လီၤ.</p> <p>ACIP အံၤ ဟ့ဉ်က့ၤဟ့ဉ်ဖး တံးမၤအကျါအကွဲးလၢလံးအံၤ လၢတံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါလၢ ဃုဉ်ညါပူၤ လၢပုၤဆါလၢအအိဉ်ဒီးသ့ဉ်ယွၤလီၤတံးဆါ မုတမုၢ် အအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီး ထီဉ်သ့ဉ် - ထးဆဲးဆဲးဆဲးဖိ (23-gauge မုတမုၢ် ထးဆဲးဆဲးဆဲးဖိ) အံၤ တံးကြးစူးကါအိဉ်ဒီးလၢ တံးဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါအဂီၢ် ဝဲဒီး တံးကြးဆီဉ်လီၤကယီၤကယီၤ 2 မဲးနဲး ဖဲတံးဆဲး ကသံဃ်ဒီသဒါလၢအိဉ်ဒီး တံးဒီးဒူးန့ဉ်တက့ၢ်.</p> <p>ပုၤလၢအအိဉ်ဒီးကသံဃ်ဒီသဒါအံၤမုတမုၢ် တံးမၤအကျါထီဉ်သ့ဉ်ဒ်တံးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီး တဘဉ်ပတုၤတံးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီးအိဉ်ဒီး COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါဘဉ်.</p>

တချူးတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအခါ

တင်ကွဲးနီဉ်အတင်ကွဲးရဲဉ်တဖဉ်

တင်ဂုဉ်တင်ကျါလၢ ဆူဉ်ချ့အပူၤစဲဉ်နီၤတဖဉ်အဂီၢ်

တင်ဒါအါ	တင်ဟံဉ်သ့ဉ်ဟံဉ်သး
<p>အပူၤကွဲးအိဉ်ဒီး ကသံဉ်ဟဲးပရူၤအဒူးအိဉ်ထီဉ်သ့ဉ်ဘဉ်ဖျါဉ် တင်ဆါ (HIT)</p>	<p>သ့ဉ်ကိလိဉ်ထီဉ် ဃုာ်ဒီး သ့ဉ်ဘဉ်ဖျါဉ်စၢၤလီၤတင်ဆါ (TTS) လၢအဘဉ်ထွဲလိာ်သးဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအါ တင်တသ့ဉ်ညါအါ လီၤတင်သနဉ်က့. ဖျါလၢ တင်အံၤလီၤပလိာ်သးဒီး တင်ဆါအဂၢၤလၢအတကဲထီဉ်သးညါ လၢအမ့ၢ် နီၢ်ခိဉ်ဂံၢ်တြီဆါလၢအဒူးအိဉ်ထီဉ်သ့ဉ်ဘဉ်ဖျါဉ်. ကသံဉ်ဟဲးပရူၤအဒူးအိဉ်ထီဉ်သ့ဉ်ဘဉ်ဖျါဉ် တင်ဆါ (HIT) ပါတုၤလၢ တင်ဂုဉ်တင်ကျါလၢသ့ဉ်တဖဉ် အိဉ်ထီဉ်တစုၤန့ဉ်. ပုၤစဲဉ်နီၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဟ့ဉ်ကူဉ်ဝဲလၢ ပုၤလၢအအိဉ်ဒီး နီၢ်ခိဉ်ဂံၢ်တြီဆါလၢအဒူးအိဉ်ထီဉ်တင်ညါထီဉ် လၢအအိဉ်ဖျါခိဉ်ဖျါ သ့ဉ်ကိလိဉ် ဒီး သ့ဉ်ဘဉ်ဖျါဉ်စၢၤ ဒ်အမ့ၢ် HIT အံၤ တင်ကြးဆဲးန့ဉ်အါ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ အသီတဖျါဉ် (အဒိ - mRNA ကသံဉ်ဒီသဒါ) ဖဲလၢ တင်ဆူးတင်ဆါအါ ကိညါလီၤပုၤထီဉ် အသီ 90 မ့တမ့ၢ်ဖျါန့ဉ်အန့ဉ်အခါန့ဉ်လီၤ. အသီ 90 မ့တမ့ၢ်န့ဉ်, ပုၤဆါသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢ FDA ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤအါ သ့န့ဉ်လီၤ.</p> <p>ပုၤစဲဉ်နီၤသ့ဉ်တဖဉ် န့ဉ်ဝဲဒဉ်လၢ တင်အိဉ်သးလၢလၢာ် သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တဒူးဘဉ်ကူဘဉ်ကံပုၤလၢ TTS ညါထီဉ်ဝဲ ဖဲအဆဲးဘဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲဘဉ်. ပုၤလၢအအိဉ်ဒီးတင်အိဉ်သးသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤအါသ့ ဝဲတခါလၢလၢာ် ဃုာ်ဒီး Janssen COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါန့ဉ်လီၤ -</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ လၢအပူၤကွဲးအိဉ်ဒီးသ့ဉ်ကိလိဉ်ထီဉ် ■ ခိဉ်သ့ဉ်ကိလိဉ်ထီဉ်အတင်ဘဉ်ယိဉ်သ့ဉ်တဖဉ် (အဒိ - တင်ဟဲးလီၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် တင်ဒီးန့ဉ်အါလၢသ့ဉ်ကိလိဉ်ထီဉ် လၢအပုဉ်ဃုာ်ဒီး Factor V Leiden, သ့ဉ်ဖရိဉ်ထံ(န) 20210A တင်လဲလိာ်, နီၢ်ခိဉ်ဒူးအိဉ်ထီဉ်ဂံၢ်တြီဆါ လၢအဒူးအိဉ်ထီဉ် သ့ဉ်ကိလိဉ်, ပရိဉ်ထံ(န) C, ဖရိဉ်ထံ(န) S မ့တမ့ၢ် သ့ဉ်ကံပီးလီၤစၢၤလီၤ ■ အပူၤကွဲးတင်အိဉ်ဒီး သ့ဉ်ကိလိဉ်ထီဉ်အကလုာ်လၢ အဂၢၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တဘဉ်ထွဲလိာ်သးဒီး သ့ဉ်ဘဉ်ဖျါဉ်စၢၤလီၤဝဲဘဉ်. ■ မိၢ်ဒါ, ဖိဆဲးအိဉ်သီ, မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအဒီးန့ဉ်ဘဉ် ဟီဉ်မိတၢ်ပတုာ်ဟုးသး (အဒိ - ကသံဉ်အိဉ်ပတုာ်ဟုးသးကျဲးကျဲး, ကသံဉ်ကျဲး, တင်ကတဝီၤကျဲး) <p>ဆူညါလိာ်တင်ဂုဉ်တင်ကျါလၢပုၤဆဲးကသံဉ်ဖိအဂီၢ်အါ တင်ထံဉ်န့ဉ်အါဖဲ www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/safety/JJUupdate.html.</p>
<p>အိဉ်ဒီးဟုးသးခဲအံၤ မ့တမ့ၢ် ဒူးအိဉ်ဖိန့ဉ်</p>	<p>ပုၤမိၢ်ဒါ မ့တမ့ၢ် ပုၤဒူးအိဉ်ဖိန့ဉ်ထံသ့တဖဉ်အံၤ ကြးဝဲဘဉ်ဝဲဒီး ဆဲးဘဉ် ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ COVID-19 ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤအဲအံၤ သ့ဝဲန့ဉ်လီၤ. ဒီးသန့ၤထီဉ်သးလၢ ကတီၢ်ခဲအံၤ တင်သ့ဉ်ညါန့ဉ်ပာ်အဖိခိဉ်န့ဉ်. ပုၤစဲဉ်နီၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ န့ဉ်ဝဲလၢ COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တဒူးကဲထီဉ် တင်ဘဉ်ယိဉ်လၢ ပုၤမိၢ်ဒါ ဒီးအဖိလၢ အဟၢဖျါပုၤဘဉ်. COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤအါအါ ဒူးဘဉ်ကူဘဉ်ကံ မိၢ် မ့တမ့ၢ် ဖိလၢဟၢဖျါပုၤတသ့ဘဉ်. ဘဉ်ဆဉ်သနဉ်က့, လၢပုၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤအဂီၢ်န့ဉ် COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဘဉ်ယိဉ်အံၤ တင်တသ့ဉ်ညါအါဒီးဘဉ် မ့တမ့ၢ် လၢ ကသံဉ်ဒီသဒါသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ တင်တမၤလိဘဉ်ဒီးအါလၢ ပုၤမိၢ်ဒါအလီၤဘဉ်.</p> <p>ဖဲတင်တင်ဆါတင်အခါန့ဉ်, ပုၤထၢဒီးအကသံဉ်သရဉ်ပုၤကွဲးထွဲတဖဉ်အံၤ ကြးဟံဉ်သ့ဉ်ဟံဉ်သး COVID-19 ပုၤတတပုၤတင်ဆါရၢလီၤသး. ပုၤဆါ နီၢ်ကစၢ်တင်ဘဉ်ယိဉ်လၢ တင်အိဉ်ဘူးဘဉ်ဒီး COVID-19, COVID-19 တင်ဘဉ်ယိဉ်န့ဉ်ထီဉ်လၢပုၤဆါအဂီၢ် ဒီးတင်ဘဉ်ယိဉ်ကဲထီဉ်သးလၢ ဒါလီၢ် ပုၤဖိဆဲးအဂီၢ်, ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဘဉ်ဖျါလၢတင်သ့ညါအါ ဒီးလၢအကဲထီဉ်သးသ့. ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်တုၤလီၤတီၤလီၤ, ကသံဉ်ဒီသဒါအတင်ဒါဘဉ်မၤဟ့ဉ်, ဒီးတင်ဂုဉ်တင်ကျါဘဉ်သး ကသံဉ်ဒီတင်ပုၤဖျါဒီးတင်ဘဉ်ယိဉ်လၢမိၢ်ဒါတဖဉ်အဂီၢ်န့ဉ်လီၤ.</p> <p>မိၢ်ဒါ, မိၢ်ဒူးအိဉ်ဖိန့ဉ်ထံ ဒီးပုၤလၢအိဉ်ဖျါဖိဝဲလၢအသးန့ဉ်အိဉ် 18 တုၤ 49 န့ဉ်သ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ကြးဟံဉ်သ့ဉ်ဟံဉ်သးဝဲလၢ TTS တင်ဘဉ်ယိဉ်လၢ တကဲထီဉ်သးညါန့ဉ် ဖဲအဆဲးဘဉ် Janssen COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ ဒီး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါ လၢ FDA ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤအါဝဲအလီၢ်ခဲ (အဒိ - mRNA ကသံဉ်ဒီသဒါ) န့ဉ်လီၤ.</p>
<p>ဆဲးဘဉ်ကသံဉ်ဆဲးဘျုထီဉ်ဖဲးဘဉ်</p>	<p>COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါလၢ FDA ဟ့ဉ်စီဟ့ဉ်ကမီၤအါအါ တင်ဆဲးန့ဉ်ပုၤလၢ အဆဲးဘဉ် ကသံဉ်ဆဲးဘျုထီဉ်ဖဲးဘဉ် လၢအတအိဉ်ဒီး တင်ဆါ ပတနီဉ်လၢတင်တကြးဆဲးကသံဉ် မ့တမ့ၢ် တင်ကတံကတီၢ်သးလၢ တင်ဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါအဂီၢ်လီၤ.</p> <p>လၢတင်တကဲထီဉ်သးညါန့ဉ်အဖိခိဉ်န့ဉ်. ပုၤသ့ဉ်တဖဉ်အံၤ ဘဉ်သ့ဉ်သ့ဉ်ကလဲၤခိဉ်ဖျါဘဉ် တင်ညါထီဉ်တစိတလီၢ် ဖဲတင်ဆဲးကသံဉ်အလီၢ် မ့တမ့ၢ် ကတီၢ်ကပၤ (ညါန့ဉ်န့ဉ်ဖဲမိာ်သဉ် မ့တမ့ၢ် နီၢ်ဖဲး) ဖဲတင်ဆဲး COVID-19 ကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ဉ်လီၤ. ဖဲတင်ညါထီဉ်သ့ဉ်တဖဉ်မ့ၢ်အိဉ်အါထီဉ်ဖဲ တင်ဆဲးကသံဉ်လီၢ် မ့တမ့ၢ် ကပိၤကပၤ ဖဲဆဲးကသံဉ်ဒီသဒါဝဲအလီၢ်ခဲန့ဉ်, အဝဲသ့ဉ်ကြးကိးကသံဉ်သရဉ်န့ဉ်လီၤ.</p>